

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ. —

Unitatea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 50 Lei

Pe 6 luni . . . 26 Lei

Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 2 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Luminarea satelor.

(—) Avem o vorbă revoltător de adevărată: la tot lucrul bun e greu Românul de pornit, că de lăsat — îndată se lasă. Suntem, de sigur, un neam destoinic, cu fire avântată latină, cu însufletire pentru toate începuturile bune. Pacostea ne e însă, că avem avânt și însufletire numai pentru început; stăruință la continuare ne lipsește.

Iată o pildă. Unde vreți un scop mai înalt decât luminarea satelor, decât a deschide lumea slovelor înțelepte pentru atâtea mii și mii de țărani vrednici, dar cu ochii acoperiți de vălul analfabetismului?! Nu mult înainte de război și începurăm a ne însufletii pentru el. Când legea electorală ungurească voia să ne dea o lovitură strașnică, acordând drept de vot numai știutorilor de carte, ne-am trezit ca dintr'un somn și școlile de analfabeți luară un avânt îmbucurător. — Durere, zelul s'a stins mai curând decât ne-am fi putut aștepta. Aflăm, firește, îndată o explicare și acuză nu tocmai grea: războiul, acest mare criminalist decedat, autorul tuturor relelor și nimicitorul tuturor lucrurilor bune. Dar atunci, vă rog, de ce nu reluăm, în timp de pace, firul întrerupt? Ori doară astăzi, după unire, luminarea satelor în forma cursurilor de analfabeți nu mai are importanța de demult, care să răsplătească în de-ajuns munca, de sigur uriașă, ce o reclamă?!

Eu cred, că astăzi și din punct de vedere național, și bisericesc, reînvierea acestor cursuri este o necesitate mai mare decât în trecut, este o problemă vitală, neasemănat mai importantă decât „problemele” dărâării și construirii artificiale de guverne, cari înghit atâta energie și ne costă așa de mult.

Un prieten îmi spunea: La noi în sat, format din români și din unguri, în jumătate, nu se găsește un român cu carte, bun de primar. Și câte alte slujbe ar mai fi, la cari trebuiesc oameni cu carte, ca să nu ne facem de răs înaintea străinilor. — Cazul nu e rar. Il puteți găsi pretutindeni. Este o primejdie națională chiar. Căci e bine să nu uităm un lucru: Dacă vitalitatea noastră admirabilă a biruit urgia vremilor, aceasta se explică în bună parte ca o reacțiune, mai mult negativă decât pozitivă, o rezistență, care prin firea ei are mai mult element pasiv decât activ, ca o revoltă firească a sufletului național batjocorit și sugrumat la tot pasul. Sub pondere creștina palma! — Dar adevărata luptă de validitate a forțelor noastre: constructive începe proprie acum, după întregirea neamului. Căci, dacă trecutul ne-a învățat să nu mai credem, că prin bariera măsurilor polițiale și stavilirea artificială a puterilor altora se poate asigura puterea unui neam, atunci e limpede, că adevărați și statornici stăpânitori ai țării noastre vom putea fi numai atunci, dacă prin muncă și cruțare, prin cinste, destoinicie și stăruință continuă ne

vom ști ridica la treaptă de cultură, de bogăție sufletească și trupească a acelor, cu cari ne măsurăm puterile, silindu-ne să-i întrecem. Este firesc, că un neam de analfabeți n'are nici o șanță de reușită în această nobilă luptă pentru progres și lumină. Nădejdea, că generația viitoare, crescută în era învățământului obligator, va salva situația, este deșartă. Lupta s'a început. Fiecare zi pierdută e un câștig pentru ceilalți, pierdere ireparabilă pentru noi. Și dacă generația viitoare ar fi toată știutoare de carte — ceeace nu va fi —, totuș alții pe vremea aceea vor fi mult mai înainte. Prin urmare nici o sfortare nu e prea mare, pentru a răspândi lumina la sate. Altcum pierdem lupta. Cei dela conducere ar trebui să înțeleagă acest lucru și să formeze cursuri de analfabeți cu orice preț.

Dar nu mai puțină înțelegere trebuie să aibă pentru acest lucru preoțimea. Lupta împotriva bisericii, sub masca „luminii”, a început. Salvăcirea moravurilor, înstreinarea crescândă de biserică, nerespectarea preoților, baptismul, ateismul păturii conducătoare, sunt primejdii cât se poate de serioase. Numai o credință luminată, un creștinism conștient și adânc vor putea apăra naia lovită de atâtea valuri. Dar e greu să-ți închipui un creștinism convins și conștient în sufletele lipsite de lumina cărților bune. — Și viitorul se plămădește în prezent. Se spune adese: „cine are școala, are viitorul”. Exagerare păgubitoare. Nici o idee nouă nu a pătruns decât foarte târziu în școală. Curente noi s'au afirmat mai întâiu între și prin adulți. Social-democrația n'a avut școala, dar a știut agita și lumina — în fclul ei — masele muncitorilor și progresul este isbitor. Prin urmare generația adultă de azi e hotărîtoare și pentru viitor. Dacă pe aceasta o pierdem, și cea viitoare e pierdută. Și vor trebui bătute multe căi spinoase, multe ochi grele, ca să ajungem iarăș acolo, unde am putea fi mult mai curând, dacă am munci astăzi cu toată inima.

Și vă închipuiți, de altă parte, cât ar câștiga în respect și autoritate în parohia sa preotul, care prin muncă desinteresată ar reduce în satul său, simțitor, analfabetismul? Și cât respect am putea stoarce, în fața lumii, pentru biserică și preoțime, dacă an de an am putea arăta câte o cifră considerabilă de oameni vrednici, cărora preoții le-au deschis ochii pentru tainele cărților înțelepte!!

Iată încă o cale de-a face și pe cei mari să înțeleagă, că cei mai buni și mai necesari factori de cultură pentru stat sunt preoții! Să mergem deci pe calea aceasta, spinoasă, dar singură — mântuitoare.

Un ordin preînalt în privința aceasta l-am saluta cu multă bucurie!

Apucături bizantine. Mitropolitul Blajului a declarat mai dăunăzi într'un interview publicat în „Albina” din București, că în ce privește sărbătorile și posturile „nu putem face nici o învoire până nu fac și frații greco-orientali”

Cuvintele acestea au făcut dlui profesor Lupaș dela Cluj, marelui mogul al ortodoxismului războinic din Ardeal, o zi de mare bucurie. Socotindu-le ca o mărturisire deosebit de „prețioasă”, brodează pe ele în numărul de anul nou al „Voinței” o întreagă serie de combinații dogmatice (!), susținând că cuvintele p. mitropolit Vasile confirmă de nou, că biserica noastră este la cheremul ortodoxismului, pentru că poporul credincios nu știe nimic de deosebirile dogmatice cunoscute numai de ceice sunt „obligați prin situația lor oficială” să le susțină.

Povestea e veche și răspunsul nostru e cunoscut. L-am dat în numărul 25 (18 Iunie) din anul trecut, când arătam, că de fapt între credincioșii noștri și între cei ortodoci nu este nici o deosebire dogmatică, întrucât și ortodocșii mărturisesc în practică toate dogmele pe cari ai noștri le profesează și în teorie. Neamul românesc întreg este una în dogmele sale, o spunem și noi împreună cu d. Lupaș — cu deosebirea, că această unitate nu-l arată a fi ortodox, ci catolic.

Articolul nostru n'a primit atunci nici un răspuns și ne place să credem, că nu l-a primit pentru că în sens ortodox nu putea să-l primească. Și dacă dl Lupaș crede acum sincer, că din cuvintele referitoare la disciplina bisericească (iar nu la „adevăruri de credință”) ale mitropolitului nostru se poate făuri o dovadă a unei teze care nu are nici un alt sprijin, se înșală amar. Iar încercarea de-a induce prin ele lumea în rătăcire este o manoperă curat bizantină.

Se împlinește astfel de nou înțeleptul cuvânt din bătrâni: Pasărea se cunoaște după pene.

Cum discută „Telegraful Român”. E vorba de organul oficial al bisericii ortodoxe din Ardeal, care a crezut că e bine să răspundă la articolul nostru din fruntea numărului 53 apărut în 31 Decembrie 1921. Ni-se răspunde în el cu atâta rea credință și cu o întorsătură atât de puerilă, încât ar fi poate la locul său să mai stăm de vorbă cu astfel de oameni. Dar ni-se promite că vor mai reveni și pentru acest cuvânt, dar mai cu seamă pentru ca cititorii noștri să vadă cum se poate discuta în fața unor cifre ca cele din articolul nostru, am crezut că nu e bine să-i lipsim de bucuria acestui răspuns.

Articolul nostru răzima pe cifrele cuprinse în bugetul ministerului de culte pentru exercițiul 1921—1922 și era vorba numai de partea lui privitoare la Transilvania. În ce privește cheltuielile personale, cari se cifrează cu 30,425,755 lei pentru cultul ortodox față de 45,639,122 lei pentru cultele catolice și străine, spuneam că considerând plusul de circa 1300 preoți ai cultelor catolice și străine față de cei ortodoci, proporția cheltuielilor prevăzute în buget „nu este decât foarte puțin în defavoreul nostru”, pentru că la această rubrică nu se

puteau nesocoti cunoscutele norme de salari-zare fixate pentru preoții tuturor riturilor. Nu este însă același caz în ce privește cheltue-lile materiale. În lipsa unei norme fixate prin lege, bugetul și-a permis aici, ca pentru cultul ortodox, mult mai redus în Transilvania față de toate celelalte culte împreună, să prelumi-neze cu mai bine de 6 milioane și jumătate mai mult decât pentru toate celelalte culte.

Cifrele acestea grăiau dela sine, așa că eram aproape siguri că pe viitor nu se va mai găsi un singur om, care să mai poată vorbi de privilegiile materiale ale bisericii noastre față de biserica ortodoxă, dupăcum o făcuse mărunțelul anonim dela Sibiu.

Ce face însă „Telegraful Român”? Se apucă și pune față în față cele două cifre referitoare la cheltuețile personale (!) și luând proporția de 80% ortodoxi, față de 20% alte culte din întreaga România (!), crede că-și poate permite gluma nesărată a povestii lupului cu mielul, exclamând că este nemaipomenit, ca „Unirea” să nu fie mulțumită nici cu acest buget, când în realitate pentru ortodoxi ar fi trebuit să se prelumi-neze nu 30 de milioane și atâta, ci cel puțin de 4 ori câte 45 milioane!!..

Îți stă mintea în loc, și nu-ți vine să crezi că lucrurile acestea au putut fi tipărite negru pe alb. Totuși este un fapt împlinit, pe care oricine îl poate citi pe pagina a doua din Nr. 1 pe 1922 dtto 1/14 Ianuarie al „Telegrafului Român” din Sibiu.

Iată pentruce după „cetirea”, făcută nu de mult din Apostolul „Vizanțului”, va trebui probabil să le mai citim pe cap cât de curând ceva și din „Evanghelia” Fanarului!

O intimpinare.

La cele publicate de noi în Nr. 53 — 1921 sub titlul: „Nu putem crede!”, pâr. George Maior, protopopul din Șeitin, ne trimite o scrisoare mai lungă, din care publicăm, în interesul adevărului, următoarea parte referitoare la meritul chestiei:

... Ordinul P. V. Ordinariat din Oradea-mare, prin care „se reproabă cu toată tăria mișcarea anticanonică”, ce s'ar fi pornit în

cadrele eparhiei pentru a opta pe unul sau altul la tronul arhieresc vacant, nu se poate referi la „jurul Șeitinului”, pentru că aici nu s'a făcut în această materie nimic ce ar putea fi socotit contrar canoanelor bisericii noastre și prin urmare condamtabil.

Sinodul nostru eparhial din 12 Maiu și-a exprimat dorința că scaunul nostru episcopesc să fie complinit cât mai curând și anume prin alegere făcută de clerul eparhiei. Persoana la care face aluzie On. redacție și „pe care o cunoaștem cu toții”, a fost în combinație și cu prilejul altor vacanțe de tronuri arhieresti ale bisericii noastre, și astfel nu găsim nimic condamtabil, în a fi crezut că ar fi potrivit să ocupe scaunul vacant al eparhiei noastre. Aflând apoi, că „în numele clerului eparhial” câțiva preoți ar fi trimisi la anumite foruri o scrisoare defăimătoare la adresa acestui candidat, din inițiativa mea s'a trimis autorității bisericești, singur competente, un memoriu documentat cu câteva subscriseri veritabile, în care se cerea ca scaunul vlădicesc să se conferească acestei persoane atacate pe nedreptul, ori apoi oricărei alte persoane vrednice. Memoriul acesta n'a avut deci altă menire, decât să facă dreptate între niște împrejurări — cât se poate mai străine de spiritul bisericii noastre —, cari păreau a adevărați cuvântul Scripturii: „mințit-au nedreptatea și ei”.

Și fiindcă în faptul acesta cred că nime nu va putea să găsească o lucrare „anticanonică”, țin să constat de nou și cu toată hotărârea, că reprobarea P. V. Ordinariat se referă probabil la o mișcare cu adevărat „anticanonică” din alte părți, iar nici de cum nu la memoriul nostru din „jurul Șeitinului”.

George Maior
protopopul Murășului.

Revistă bisericească.

Săptămâna aceasta s'a vorbit cu multă insistență despre numirea noului episcop de Oradea mare. Ar fi vorba de trecerea pâr. episcop Valeriu dela Lugoj la Oradea, iar scaunul său dela Lugoj s'ar complini cu per-

soana pâr. canonic Dr. Alexandru Nicolescu. Știrea nu este încă confirmată și de-aceea o înregistrăm cu toată rezerva.

Revista „Vieța” din Hălăucești încrează exercițiile spirituale și misiunile populare ținute în eparhia Iași din partea pâr. Iezuit Iosif Lipski. Exercițiile spirituale s'au ținut (dela 27—29 Nov. și dela 1—3 Dec. 1921) dascălilor sau catehistilor, iar misiunile s'au făcut în parohiile Bărgăoani (5—10 Dec.), Butea (11—18 Dec.), Răchițeni (1—6 Ian.), Tămășeni (7—13 Ian.), Barticești (Dum 1 — Dum. 2 după Botez), și Hălăucești (Dum. 2 — Dum. 3 după Botez). Pretutindeni s'au făcut mărturisiri și cuminecări în număr foarte frumos.

După despoierea titulaturii prov. noastre bisericești de cuvântul Alba-Iulia, care figurează deja în fruntea pastoralei de Crăciun „a arhiepiscopului de Alba-Iulia și Sibiu, Nicolae”, ni s'a luat și cea de Făgăraș, dându-se vicarului Puscariu din Sibiu, celui mai proaspăt „episcop al Făgărașului”. — De acum mai trebuie un decret preainalt al arhiepiscopului ortodox Lupaș dela Cluj, prin care biserica noastră să se declare desființată și iată că unirea bisericească e făcută, neamul românesc mântuit de necazuri, iar leul ridicat al pari cu ... dolarul american!

Biserica ortodoxă e pe cale de-a-și organiza două episcopii nouă. Una în vechiul regat la Constanța (din județele Tulcea, Constanța, Durostor și Caliacra), iar alta la Timișoara (din județul Timiș-Torontal). Cu organizarea acesteia din urmă, după modelul celei din Cluj, a fost încredințat asesorul Lazar Triteanu, care a și plecat la Timișoara. — Pe când ceva pozitiv și privitor la noile eparhii ale bisericii noastre?!

În jurul scaunului patriarhal din Constantinopol lucrurile se complică tot mai mult. Sinodul din Salonic l-a osândit pe noul patriarh Meletie Metaxakis, degradându-l dela demnitatea episcopală și surghiunindu-l într-o mănăstire pe o insulă. Această sentință trebuia firește întărită de guvernul grecesc, care

Foiața „Unirii”.

Biserica minunată.

de Ion Agârbiceanu.

Din cel mai nou volum al pâr. Agârbiceanu: „Robirea sufletului”, dăm, cu învoirea autorului, această frumoasă povestire cu un înțeles foarte adânc.

Era pe vremea când Dumnezeu cu sfântul Petre umbla pe pământ din sat în sat, din țară în țară, să cunoască necazurile oamenilor, să ajute, să vindece, să judece.

Întâlniră în drumul lor puțini oameni buni și foarte mulți oameni răi. Sămânța milei, a dragostei, a dreptății era rară de tot pe pământ, iar buruiana răului creștea stufoasă și puternică pe lângă toate cărările.

Sfântul Petre zicea de multe ori:

— Doamne, am umblat destul prin lume: să ne întorcem de-acum în rai.

— Ție frică, Petre, că sâțul de atâta răutate, voi stânge neamul omenesc de pe fața pământului?

— Așa e, Doamne!

— Nu-ți fie frică! Tu vezi doar, că eu mai mult ajut și miluiesc decât pedepsesc.

— Așa e, Doamne, dar și răbdarea dumnezeiască poate avea un sfârșit.

— Nu Petre, îndurarea mea e nemărginită. Și apoi vezi tu bine, că oamenii sânt mai vrednici de milă decât de pedeapsă.

Și așa umblând din țară în țară, din sat în sat, iată că într-o zi ajung într'un cătun în care era zarvă mare. Năvăliseră oamenii din satele vecine și legau cot la cot pe creștinii din cătun. Îi legau la stâlp și-i băteau amarnic cu bețe. Nu era cruțat nici popa, nici primarul din cătun.

— Pentru ce pedeapsa asta, oameni buni? Întrecăbă moșneagul, la sânge căruia se oprise Sfântul Petre.

— Pentru prostia lor, moșule, răspunse un român. Oamenii ăștia și-au stricat biserica. Aveau biserică de bârne de stejar, micuță, ce-i drept, dar destulă pentru ei, o mână de oameni. Ce le-a trântit prin cap? Să-și facă una mare de piatră. În prostia lor, îndată ce au cărat câteva care de piatră, au descoperit biserica cea veche, i-au deschiat bârnele și le-au pus grămadă într'un loc. Și apoi, după ce n'a mai rămas decât fundamentul, ei au plecat cu toții cu carele după piatră. În vremea asta au căzut ploii mari, râul s'a umflat, a ieșit din albie, a luat bârne, coperiș, tot ce a fost material din vechea biserică. Pe de-asupra, drumurile s'au înnoit, s'au desfundat, și ei n'au putut veni cu carele. Au trebuit să desjuge boii, și să lase carele acolo.

Acum trebuie să le facem noi biserică: nu-i putem lăsa păgâni în mijlocul nostru. Dar trebuie să le dăm înainte o pedeapsă, să se cuminească, cum s'adune întâiu materialul, să facă biserica cea nouă întâiu și numai pe urmă s'o dărâme pe cea veche.

— Dacă-i așa, apoi pe dreptate li pedepsesc, șopti Sfântul Petre.

Dumnezeu se făou a nu auzi, și zise:

— Care e preotul din cătun?

Toți bătrânii din cătun aveau bărbi mari, și pe semne, că Dumnezeu nu-l putu daosebi pe popă; pe vremea aceea și popii purtau țări de lână albă și cămeși largi și lungi ca și țărani.

— Iată-l! zise un român arătându-i pe un biet moșneag, sfârșit de suferință. Câțiva stropi de sânge erau înghețați în barba-i albă.

— Să-mi spui părinte, cum a fost cu biserica, zise Domnul.

— De, om bun și-al lui Dumnezeu, cum să fie! Cătunul nostru a fost sat mare și așezat. Pe vremuri era o biserică cu temelia largă, ca de mănăstire. Biserica s'a dărâmat de ani, oamenii s'au împrăștiat de năvala păgânilor, și strămoșii noștri, când s'a mai potolit viforul vremurilor, au durat o bisericuță din bârne, pentru mâna de oameni câți se mai strânsăra din bătrânii gospodari. Au ridicat bisericuța pe o parte din temelia vechii biserici.

Și au trăit ei așa, cu alean și cu necaz, dar în număr au crescut, și bisericuța nu-i mai încăpea. Unde mai pui, că grinzile se găuriră de cari, se afumară pe dinăuntru, și casa Domnului noi știam că trebuie să fie luminoasă și curată, ori nu-i așa?

— Așa este, răspunse Domnul cu graiul moșneagului.

la rândul său a cerut prin înaltul Comisariat grec din Constantinopol autorizația puterilor de-al aresta pe cel condamnat. Patriarhia în schimb nu recunoaște validitatea hotărârii soborului dela Salonic și este firm decis să procedeze cu energie contra ierarhilor cari au pronunțat-o. E vorba că membrii ortodoksi ai familiei regale și guvernul grecesc să fie excomunicați din sinul bisericii, iar episcopii și mitropoliții, cari s'au răsvrătit în contra autorității bisericesti superioare (?) să fie pedepsiți cu asprime. Amănuntele se vor fixa după sosirea noului patriarh la Constantinopol. Supremul for pare a fi biserica anglicană din Londra, pentru capacitatea căreia a plecat acolo o delegație în frunte cu mitropolitul grec din Trebizunda, candidatul guvernului elen la patriarhie. — Vom vedea ce va mai fi, dar o nouă schismă pare inevitabilă, punând din nou în lumină „unitatea“ bisericii ortodoxe. Lucrurile se desvoaltă minunat spre: „al optulea conciliu ecumenic“!

In locul decedatului episcop al Buzăului Sinodul din București va propune *Marelui Colegiu electoral* pe arhierul Teofil Mihailescu, iar în locul episcopului demisionat Nifon al Dunării de jos pe arhierul Platon Giossu.

Dela ministerul cultelor s'a trimis în timpul din urmă o nouă circulară referitoare la *cultul baptist*. Prin aceasta se revine asupra dispoziției anterioare, prin care li-se cere predicatorilor străini autorizație dela minister, lăsându-se deplină libertate acestui cult.

La „Institutul pontificiu oriental“, prezidentul lui, abatele Schuster, a ținut în 5 Ianuarie o foarte interesantă *conferență despre „Rugăciunea euharistică primitivă“*. Pe temeiul vechilor monumente creștine, pâr. Schuster a indicat conținutul pe care a trebuit să-l aibă această rugăciune, al cărei text nu se poate fixa cu precizie din monumentele cunoscute până azi. Deosebit a insistat asupra chestiunii, că rugăciunea euharistică primitivă nici pe de parte nu este liturgia de azi din bisericile ră-

săritene, unde — până la desbinarea ei — a avut loc aceeași evoluție firească, ca și în biserica apuseană.

Toate gazetele încreastă, ca *un incident diplomatic*, faptul, că Nuntial papal din Berlin Mgr. Pacelli, nu a ținut seamă de dorința guvernului german de-a vorbi în calitate de decan al corpului diplomatic, la Anul nou în limba germană. Credincios tradiției și uzanțelor diplomatice Pacelli a vorbit în fața prezidentului Ebert franțuzește, traducând apoi cuvintele sale în limba germană.

Săptămâna politică.

Ziua de 17 Ianuarie, când s'au reîntrunit corpurile legiuitoare, a fost fatală pentru guvernul Take Ionescu. Din 271 voturi, câte s'au dat pe chestia de încredere pusă de partidul averescan, guvernul a întrunit abia 81 de voturi, față de 190 voturi contrare, cari au provocat *căderea guvernului*.

— Abia după două zile, și fără a se mai da răgazul obișnuit pentru multe tratative și tatonări, Joi la orele 5 după masă, *d. Ion C. Brătianu a fost însărcinat cu formarea noului gurern*. În votul de blam dat de averescani și de țărăniști, în solidaritate cu comuniștii și socialiștii, M. S. Regele a văzut, se vede, un aviz pentru sine și de aceea în ceasurile de agonie ale guvernului de o lună se presimțea deja că Coroana nu va mai încerca formarea unui alt guvern de colaborare.

— Ziarele anunță, că noul prim-ministru ar fi făcut de nou partidului național din Ardeal *vechea propunere de colaborare*, asigurându-i câteva portofolii și două treimi din mandatele ardeleni. *Ofertul* acesta, respins odată, nu credem, că va putea fi acceptat acum, și astfel e aproape sigur, că noul guvern va fi un guvern curat liberal, sprijinit numai de partidul dlui Nistor (Bucovina) și de acela al dlui Inculeț (Basarabia).

— Parlamentul va fi imediat dizolvat, afirmative printr'un decret care va apare în

„Monitorul Oficial“ de Luni, urmând ca *noile alegeri* să se facă în termen de 40 zile. Ele se vor face, evident, pe temeiul legilor electorale în vigoare.

— *Lupta electorală* promite a fi foarte agitată. Contra liberalilor, cari au îndrăznit să iee singuri puterea, se va forma cu siguranță un puternic bloc de opoziție, care dându-și seama că e vorba de viață ori moarte, nu va pregeta să pună în luptă toate forțele de cari este capabil. Așa fiind, va fi un bine, dacă alegerile de fapt se vor ținea cât mai eurând cu puțință.

— În politica externă, se remarcă o altă cădere de guvern, *aceea a guvernului francez Briand*, locul căruia l-a luat fostul prezident al republicii, d. Poincaré. Motivul retragerii premierului francez se datorește faptului, că d. Briand nu ar fi știut să apere la Cannes cu destulă tărie drepturile asigurate în tratate ale națiunii franceze.

— Pe urma căderii guvernului Briand, *conferența dela Cannes* s'a dizolvat dela sine, din toată conferența a câștigat doar Germania, care a obținut un moratoriu a termenilor săi de plată din 15 Ianuarie și 15 Februarie e. Pentru aranjarea definitivă a chestiunilor economice ale Europei s'a plănuir tot la Cannes o nouă conferență la Genua, care se va ținea probabil în luna lui Martie.

— *Acordul anglo-irlandez* a fost acceptat și din partea parlamentului irlandez, ceea ce a provocat demisiunea lui De Valera. Noul guvern de împăciuire s'a format, spre mulțumirea lumii întregi, sub șefia dlui Arthur Griffith. Dail Eirann-ul s'a prorogat apoi până la 14 Februarie.

A V I Z.

In casa Dr. Pop din Blaj, Strada „Timoteiu Cipariu“, este de închiriat una — eventual două prăvălii. Pentru informații a se adresa la Domnul
(1) 2-2 IOAN MAIOR în Blaj.

— Aveam și cântăreți vestiți, dar ce folos! Glasul lor n'avea unde să răsune: biserica era mică și cu boltitura joasă; dacă întindeai mâna, ajungeai cerimea. Iar noi credeam că biserica trebuie să fie înaltă, să aibă unde cânta deplin și întregă lauda lui Dumnezeu.

— Așa este, răspunse Domnul.

— Cei mai bătrâni din sat, când muriau, lăsau cu limbă de moarte: „Să faceți biserică nouă pe temeliiile largi ale celei vechi. Numai atunci cătunul nostru va fi iar sat“. Și un neam de om după altul se tot hotărî să s'apuce de lucru, dar cu hotărîre au rămas.

Noi, cei de-acum, voind toți să facem biserica cea nouă, dar știind slăbiciunile omenești, că vorba o spui mai ușor, dar fapta o faci mai greu, ni-am zis: ca să fim siguri că vom zidi biserica nouă, haideți s'o dărâmăm pe cea veche, să nu-ni mai rămână pricină de nelucrare, zicându-ne: mai putem aștepta, pentru că tot avem unde ne'nehina. Și am dărâmat biserica, pentru ca să luăm razimul slăbiciunii omenești. Credeam, că nu va fi niciun păcat.

— Nici nu-i păcat, a fost o faptă cuminte, zise moșneagul de lângă Sf. Petre.

— Acum noi n'aveam de unde ști, că vor ieși apele. Dacă au ieșit, se vede că dela Dumnezeu a fost și asta. Bărnele vechi le-au dus, asta e adevărat.

— Viitorul e dela Dumnezeu, voi n'aveți nicio vină, zise iar moșneagul. Dar vina

voastră e că n'ați adunat materialul trebuincios.

— Am strâns materialul cu voia lui Dumnezeu, suspina popa: L-am adunat, dar nu se mai vede, l-au înnoit apele, dar nu l-au putut duce, că-i tot peatră cioplită. Aștia cari ne judecă pe noi au văzut numai oțiva bolovani, pe cari nămolul nu i-a astupat. Ne-am întristat și noi când am văzut prăpădul, dar ni-am zis: nămolul îngrășe pământul. Și tot vitele noastre și hrana noastră vor câștiga. Că din ce lasă Dumnezeu să țî-se întâmple, nu poate ieși rău pentru oameni cu inima curată.

— Cuminte bătrân, șopti Sf. Petre la urechea Domnului.

— Auziți oameni buni, ce spune popa: c'au adunat materialul, dar că-i înămolit.

— Minte, minte, strigară oamenii.

— Ați cercetat voi să vedeți și pe urmă să pedepsiți?

— Am cercetat!

Dar atunci, ca prin minune, nămolul dispăru, și de supt el se iviră pietri frumos cioplit, albe ca omătul, petri mulțime mare, foarte, foarte.

— Deslegați-i pe creștinii!, le porunci Domnul.

Și, apropiindu-se de popa, îl desleagă el însuși.

— Să vii, părinte, să ne arăți unde-i temeliea cea veche de biserică, îi zise cu blândețe.

Popa, abia mișcându-se, de întepenit și de dureri, veni și-i arată locul de temelie.

Dar abia-l arată, și locul acela întreg se curăți de bălării, și temeliea se vedea de-un stângen ieșită din pământ.

Și care sunt pietrele care vine pe temelie și în zid până la brâu? întrebă iar Domnul.

Și abia încep să le arăte preotul, și pietrele se așezară în zid, ca din mâna celui mai iscusit meșter.

— Și care sunt pietrele din brâu în sus și cărămizile pentru boltă? zise din nou moșul, la dreapta căruia stătea nimit Sf. Petre.

Și, până a nu le arăta bine, pietrele, cărămizile se zidiră la locul lor. Și tot așa fu cu coperișul, cu turnul, până la coperișul turnului.

— Să ne iertați, zise popa, îngrozit de așa minune, chiar plecară cu carele după niște table ușurele de piatră verzie, cu care aveam să acoperim turnul. Carele ni-s înămolite încă, și, deci, materialul acesta nu-l avem.

— Unde puterea omenească a făcut tot ce-a putut, lipsa o mai împlinește și Dumnezeu, zise bătrânul!

Și, până a nu sfârși vorba, turnul întreg era acoperit cu o platoșă groasă de aur, ce strălucia de-ți lua vederile.

Și până să se desmeticească oamenii de minunea aceasta, cei doi moșnegi, Dumnezeu și Sf. Petre, se făcură nevăzuți.

Cereți pretutindeni „Unirea“!

Știri mărunte.

Pentru abonenții din străinătate.

Pe urma urcării tarifului postal (60 bani de fiecare număr) suntem siliți ca prețul de abonament pentru străinătate să-l fixăm în suma de lei 80 pe an.

Inalt ordin de zi. Cu prilejul noului an, M. S. Regele a dat următorul ordin de zi către armată: »Pe pragul noului an, gândul meu se oprește cu deosebită dragoste la iubita mea armată. Lucrând, cum ați făcut până acum, cu abnegație și pătrunși de spiritul de disciplină veți câștiga și în viitor mulțumirea Regelui și șefului vostru suprem. Sprijinindu-mă pe sentimentele voastre de datorie și pe credința voastră, vă urez din adâncul inimei ani mulți fericiți«.

Botezul prințului Mihai se va face la București mâine, Duminecă în 22 Ianuarie.

S'au reluat lucrările pentru încoronare. Deschizându-se un nou credit pentru lucrările de încoronare ele au fost reluate după o mică întrerupere. Sala din cetate, unde s'a proclamat Unirea, a fost modificată în stil bisantino-român. S'au făcut frizele marilor voievozi, iar 4 mari panouri sunt destinate pentru portretele lui Ioan și Mateiu Corvin, Mitropoliții Șuluțiu și Șiașuna, istoricul Petru Maior, și martirii Horea, Cloșca, Crișan și Avram Iancu. Picturile se lucrează din partea pictorului Bellet.

Locale. Mâine, Dumineca după Botezul Domnului, va predica în catedrală p. vicar general, Mons. Dr. Izidor Marcu, prelat papal.

— La *institutele noastre de învățământ* s'au reluat azi cursurile, după o vacanță începută în 5 Ianuarie. La școlile statului din vechiul regat și după norma lor la mai multe din școlile statului dela noi, ele se reiau abia Luni în 23 Ianuarie. În vechiul regat vacanța s'a început de altfel cu ziua de 1 Ianuarie și astfel a fost mai lungă cu o întreagă săptămână decât la școlile noastre. Cum vedem nu există o normă unitară care să fie respectată, și atunci ne gândim că școlile noastre s'ar putea folosi de autonomia, ce neapărat trebuie să-și asigure în materia aceasta așa dupăcum dictează interesele lor. Acestea, însă cereau, credem, în cazul de față a nu fi: »mai Papă decât Papa«.

— Ieri, în 20 Ianuarie, »Societatea vânătorilor români« prezidată de dl Ștefan Dragoș iun. a ținut în sala otelului »Univers« o petrecere dansantă. Venitul servește pentru augmentarea fondului societății, care are la aproape 100 membrii.

Un spor îngrozitor al copiilor ilegiti. Buletinul trimestrial de mișcare a populației în comunele rurale din vechiul regat, publicat de curând în »Monitorul Oficial«, arată pe lunile Iulie—Septembrie 1920, că dintre cei 53,050 copii câți s'au născut, nu mai puțin decât 7423 de copii sunt ilegiti, deci aproape tot al șeptelea copil s'a născut din pat nelegiuit. Față de cei 4740 copii nelegiuiți de pe acelaș trimestru din 1919 sporul se cifrează cu 2683. Și e de notat că e vorba de comunele rurale! — *Biserica ortodoxă română*, care »dominează« în vechiul regat, ar putea oare să ne spună cum a reușit să creeze această situație de invidiat. Pe acest teren am vrea s'o vedem la lucru, iar nu în lupte sterile și păgubitoare contra bisericii noastre!

Date statistice interesante. După o statistică oficială, la New-York sunt 1000 biserici de diferite rituri; 250 teatre; 102 spitale cu 21,800 paturi; 800,000 elevi de școală cu 20,000 profesori și învățători; la fiecare 30 minute se pune temelul câte unei societăți comerciale; la 5 minute se arestează câte un delicvent; la 5 secunde se naște câte un copil; la 5 minute se

oficiază câte o căsătorie; la 2 minute moare câte un om; la 3 minute izbucnește câte un incendiu; și la fiecare 2 ore se începe construirea câte unei case.

Noile tarife postale pentru străinătate. În sensul hotărârilor conferenței postale internaționale din Madrid ținute în Noemvrie 1920, începând cu 1 Ianuarie c. s'au introdus pentru străinătate tarife binișor urcate. Astfel pentru *cărți postale* deschise lei 1'80; pentru cărți postale duble (cu răspuns plătit) 3'60 lei; pentru *scrisori* închise (maximal până la 2 klgr.) de primele 20 grame lei 3, și pentru toate 20 grame în plus câte lei 1'50; pentru *jurnale și alte publicații periodice* (până la maximum de 2 klgr.) de fiecare număr și de fiecare 50 grame lei 0'60; pentru *tipărituri* (până la maximum de 3 klgr.) de fiecare 50 grame câte lei 0'30; pentru *mostre* (până la 500 grame) de prima 100 grame lei 1'20, și de rest câte lei 0'60 după fiecare 50 grame.

Palatul imperial din Viena. Din Geneva se anunță, că un consorțiu de financier, elvețieni și-a propus să cumpere fostul palat imperial din Viena spre a face din el un hotel. — Sic transit gloria mundi!

† **Păr. Valeriu P. Comșa**, vicarul foraneu al Făgărașului, s'a stins în 12 Ianuarie c. În anul al 34 al preoției și al 58-lea al vieții. Il deplânge o numeroasă familie.

† **Viorica Dr. Butean n. Pop**, soția medicului Dr. Nicolac Butean din Timișoara, s'a stins la 30 Dec. 1921 în vârstă de abia 24 ani. Osămintele s'au așezat în cripta familiară din Oradea-mare.

† **Iudita Mera n. Rațiu**, soția preotului nostru Augustin Mera, s'a stins în Herghelia la 7 Ianuarie în vârstă de 66 ani.

Cetiți și răspândiți:

„Unirea!“

„ALBINA“, institut de credit și de economii, Sibiu.

Prospect de emisiune

În urma autorizării primite din partea adunării generale a acționarilor institutului de credit și de economii „ALBINA“, ținută la 23 Noemvrie a. c. în Sibiu, subsemnatul Consiliu de administrație deschide prin aceasta subscripție pentru o nouă emisiune de acțiuni, în scopul sporirii capitalului societar dela Lei 10,000.000— la Lei 25,000.000—

Noua emisiune se face în următoarele condițiuni:

1. Acționarii vechi au dreptul să opteze, cel mai târziu până la 31 Ianuarie 1922, tot după două acțiuni vechi trei acțiuni nouă.

Abateri dela condițiunea, ca acțiunile vechi să fie înregistrate pe proprietarul actual se admit numai erezilor, cari vor dovedi, că proprietarul vechiu a răposat, că ei sunt îndreptățiți a moșteni acțiunile vechi, înregistrate pe numele decedatului, și că s'a deschis, procedura de ereditare, dar nu s'a terminat. Această excepțiune însă se poate admite numai până la termenul fixat pentru anunțarea opțiunilor. Astfel de acții însă se vor elibera îndreptățiților numai după predarea judecătorească a eredității.

2. Cursul de emisiune pentru acțiunile optate de vechii acționari — respective de erezii lor — se stabilește la suma de Lei 135— din care Lei 100— se vor trece la capitalul societar, iar Lei 35— ca primă de emisiune, la fondurile de rezervă.

3. Prețul acțiunilor se va vărsa conform § 9 din statute în 5 rate egale de câte 20%, iar prima de Lei 35— de acțiune se va achita deodată cu vărsământul întâi.

În acelaș timp se primesc subscrieri în contul acțiunilor, ce ar rămânea neoptate de acționari, conform punct. 1. atât dela vechii acționari cât și dela neacționari pe prețul de Lei 180— din care 20% a valorii nominale și prima de Lei 80— sunt a se achita la întâiul vărsământ

Repartizarea acestor acțiuni se va face din partea Consiliului de administrație.

4. Acționarii, cari vor face vărsămintele în rate vor beneficia de 6% dobândă pentru anul 1922, și vor avea să plătească 8% după ratele cari nu se achită la termen, iar acționarii cari vor vărsa la I-a rată valoarea integrală a acțiunilor, vor beneficia de dividendul anului 1922.

5. Pentru plata acțiunilor se fixează următoarele termene:

rata I. de Lei 55— respect. Lei 100— până la 31 Ianuarie 1922.

„ II. „ „ 20— până la 31 Martie 1922.

„ III. „ „ 20— „ „ 31 Maiu 1922.

„ IV. „ „ 20— „ „ 31 Iulie 1922.

„ V. „ „ 20— „ „ 30 Septemvrie 1922.

Față cu acționarii cari nu vor achita ratele la termen, se vor aplica dispozițiile §. 10 din statute.

6. Acționarii sunt rugați a subscrie un număr de acțiuni, care împreună cu cele vechi ce mai au pe numele lor, să fie divizibil cu 5.

7. La subscripție sunt a se prezenta acțiunile vechi împreună cu coalele de cupoane și se vor libera deocamdată în schimb certificate provizorii cu cupoane curente.

8. Acțiunile nouă se vor emite cu nominalul de Lei 500— adecă se vor contrage tot 5 acțiuni à Lei 100— nominal în acțiune nouă de Lei 500—.

9. Sumele vărsate în contul acțiunilor subscribe în senzul punctului 3 al. 2 al prospectului, pe cari Consiliul de administrație nu le-ar putea admite, se vor restitui subscriitorilor fără dobândă.

10. Ca locuri de subscripție și vărsămintele se desighează Centrala, Filialele și agenturile institutului (Brașov, Lugoj, Međiaș, Târgul-Murășului, Dicio Sănmărtin, Cluj, Timișoara și București).

Plăți se pot face și la celelalte bănci, membre la „Solidaritatea“, la Banca „Marmorosch-Blank & Co.“, la „Banca Românească“, București.

11. Pentru anunțare la emisiune să se folosească declarațiunea anexată prospectului. Sibiu, 27 Decemvrie 1921.